

PAJKI S SLEMENA NAD SORIŠKO PLANINO

V lanskem prispevku o pajkih s hribovja nad Sorico smo se le bežno dotaknili tudi pajkov, ki živijo na pašniških površinah na slemenu nad Soriško planino v višini 1550 m. Ker imamo iz takih gorskih, subalpskih (1500—2000 m) življenjskih prostorov le malo, zlasti pa ne celotnih podatkov, smo prav na slemenu izbrali kakih 200 m² travnate površine, kamor smo jih k že delujočima pastema (kozarci s formalinom) zakopali še osem (sl. 1). Tako je od 12. avgusta 1980 dalje pa vse do 14. avgusta 1981 delovalo deset pasti.

Že na začetku naših raziskovanj smo navedli prednosti lova s pastmi, ki love noč in dan, ob vsakem vremenu in letnem času — tudi pozimi. Iz ujetega gradiva ne zvemo samo, kateri pajki živijo v nekem življenjskem prostoru, temveč razberemo tudi, kako živijo. Pogoji za ta vpogled v njihovo življenje pa je redno, vsaj enkrat mesečno pregledovanje nastavljenih kozarcev.

Moram reči, da sem se veselil te mesečne poti oziroma vožnje po Selški dolini mimo Selc, Železnikov, Zalega Loga do Podrošta in odtod do prelepe Groharjeve Sorice. Tudi naslednjih nekaj kilometrov peš poti do Bohinjskega ali Soriškega sedla, ko se ti odpre pogled na Triglavsko pogorje s samim Triglavom, kaj hitro mine. Odtod te pa čaka še hoja po Soriški planini; steza te vodi med prelepim gorskim cvetjem, in sam ne veš, kdaj si na vrhu.

V letu 1980 so bile pasti pregledane le dvakrat, 12. 9. in 22. 10. nakar je 2. novembra zapadel sneg; v letu 1981 sem prišel do pasti šele 13. 4., potem pa še 21. 5., 20. 6., 17. 7. in 14. 8.

Ujetih je bilo 594 pajkov in med njimi 49 vrst:

	1980		1981	%
<i>Alopecosa pulverulenta</i> C. L. Koch, 1833	142m ¹ +30ž ²	IX, X	IV, V, VI ³ , VII, VIII	29,2
<i>Pardosa saltuaria</i> L. Koch, 1870	16m+66ž	IX	IV, VI, VII, VIII	13,9
<i>Trochosa terricola</i> Thorell, 1856	45m+15ž	X	IV, V, VI, VII, VIII	10,2
<i>Bolyphantes luteolus</i> Blackwall, 1833	24m+16ž	IX, X	IV	6,8
<i>Harpactea grisea</i> Canestrini, 1868	23m+7ž	X	IV, V	5,1
<i>Centromerus pabulator</i> Cambridge, 1875	20m+1ž	X	IV	3,6
<i>Centromerus silvicola</i> Kulczynski, 1887	8m+9ž	X	IV, V	2,9

1. m = samci (Männchen). — 2. ž = samice (Weibchen). — 3. Krepko tiskan mesec pomeni, da se je tedaj ujelo največ samcev, kar je za ugotavljanje razmnoževalnih dob zelo važno.

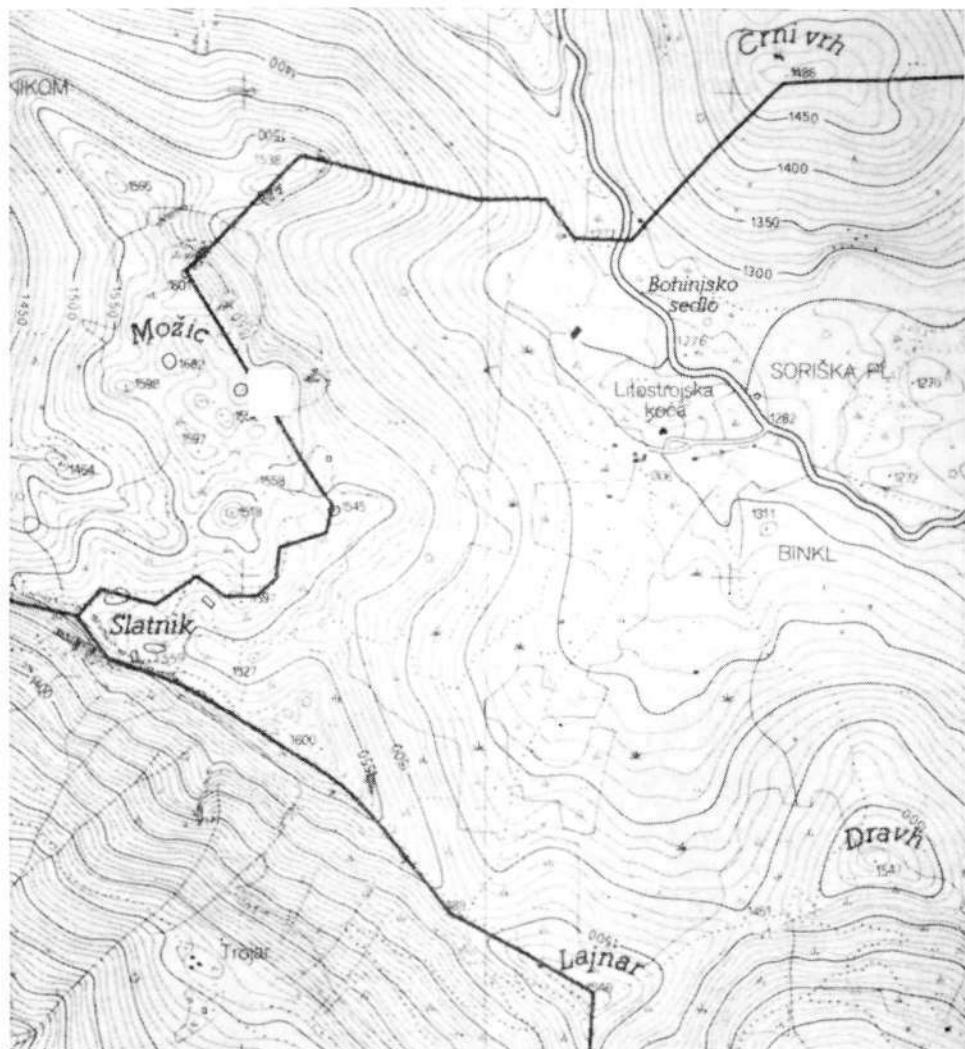
<i>Amaurobius obustus</i> L. Koch, 1868	16m		IV, V, VI	2,7
<i>Cybaeus minor</i> Chyzer, 1897	12m+2ž		VII	2,4
<i>Pardosa blanda</i> Clerck, 1758	6m+5ž	IX	VI, VII, VIII	1,9
<i>Lepthyphantes mansuetus</i> Thorell, 1875	7m+3ž		IV, V, VI	1,7
<i>Bolyphantes alticeps</i> Sundevall, 1832	5m+4ž	IX, X	IV	1,5
<i>Cybaeus tetricus</i> C. L. Koch, 1839	7m+1ž	X	VIII	1,4
<i>Drassodes pubescens</i> Thorell, 1856	4m+4ž	IX, X	VI, VII, VIII	1,4
<i>Harpactea lepida</i> C. L. Koch, 1839	4m+3ž	X	IV, V	1,2
<i>Lepthyphantes mengei</i> Kulczynski, 1887	4m+3ž		IV, VIII	1,2
<i>Meioneta</i> , sp.	5m+2ž		VI, VII	1,2
<i>Gonatum corallipes</i> Cambridge, 1875	5m+2ž	X	IV, VIII	1,2
<i>Drassodes lapidosus</i> Walckenaer, 1802	5m+2ž		VI, VII, VIII	1,2
<i>Tegenaria silvestris</i> L. Koch, 1872	5m+1ž	X	V, VI	1,0
<i>Oxyptila atomaria</i> Panzer, 1802	4m+2ž	IX, X	V, VIII	1,0
<i>Evophrys frontalis</i> Walckenaer, 1802	3m+3ž		V, VI, VII, VIII	1,0
<i>Robertus truncorum</i> L. Koch, 1872	2m+1ž	X	IV	0,5
<i>Centromerus incilius</i> L. Koch, 1881	3m		IV, V	0,5
<i>Centromerita bicolor</i> Blackwall, 1883	3m		IV	0,5
<i>Wideria antica</i> Wider, 1834	2ž+1m	IX	V, VII	0,5
<i>Troglohyphantes trispinosus</i> Miller & Polenec, 1975	1m+1ž		VII, VIII	0,3
<i>Gonatum rubens</i> Blackwall, 1833	2ž		V	0,3
<i>Cnephalocotes obscurus</i> Blackwall, 1834	2m		V, VI	0,3
<i>Erigonella subelevata</i> L. Koch, 1869	2m		V, VI	0,3
<i>Coelotes inermis</i> L. Koch, 1855	2m	X	IV	0,3
<i>Alopecosa trabalis</i> Clerck, 1757	2m		VII	0,3
<i>Xysticus gallicus</i> Simon, 1875	1m+1ž		VII, VIII	0,3
<i>Oxyptila trux</i> Blackwall, 1846	2m		VI	0,3
<i>Euryopis flavomaculata</i> C. L. Koch, 1836	1m		VII	0,2

<i>Tapinopa longidens</i> Wider, 1834	1m		0,2
<i>Tetrillus arietinus</i> Thorell, 1881	1m	VIII	0,2
<i>Xerolycosa nemoralis</i> Westring, 1861	1m	VIII	0,2
<i>Pardosa riparia</i> C. L. Koch, 1833	1m	IX	0,2
<i>Zelotes petrensis</i> C. L. Koch, 1839	1ž	IX	0,2
<i>Micaria fulgens</i> Walckenaer, 1802	1m	VII	0,2
<i>Scotina paillardi</i> L. Koch, 1881	1m	V	0,2
<i>Zora spinimana</i> Sundevall, 1833	1m	IX	0,2
<i>Xysticus bifasciatus</i> C. L. Koch, 1837	1m	IX	0,2
<i>Xysticus cristatus</i> Clerck, 1757	1ž	VI	0,2
<i>Xysticus erraticus</i> Blackwall, 1834	1m	VIII	0,2
<i>Xysticus kochi</i> Thorell, 1872	1m	VIII	0,2
<i>Xysticus lineatus</i> Westring, 1851	1m	VIII	0,2

Odkar nastavljam paste v Loškem pogorju, se nam ni v nobenem gozdu in na nobeni senožeti ali pašniku ujelo toliko pajkov in toliko vrst kot prav na tem slemenu. Upoštevati pa moramo pri tem še težke življenjske pogoje, saj je ta subalpski predel z višino 1550 m že pod močnim vplivom tršega gorskega podnebja. Ko so bile paste po skoraj šestih mesecih (13. aprila) spet pregledane, je bilo sleme res že kopno, toda planina sama je bila še vsa v snegu, le tu in tam so se kazale že prve prekoprne. Toda kljub tako dolgi in hudi zimi se je ujelo kar 117 pajkov ob 17 vrstah. Človek skoraj osupne ob takem številu in ob takem času. Naj navedemo ta zimski prikaz (aspekt).

Med 22. 10. 1980 in 13. 4. 1981 so bili ujeti naslednji pajki:

++ <i>Bolyphantes luteolus</i>	11m+11ž	++ <i>Gonatium corallipes</i>	2m+1ž
+ <i>Centromerus pabulator</i>	20m+1ž	<i>Pardosa saltuaria</i>	3ž
++ <i>Harpactea grisea</i>	15m+5ž	++ <i>Robertus truncorum</i>	1m+1ž
+ <i>Centromerus silvicola</i>	8m+7ž	+ <i>Harpactea lepida</i>	1m
++ <i>Bolyphantes alticeps</i>	4m+3ž	+ <i>Centromerus incilius</i>	1m
<i>Amaurobius obustus</i>	5m	<i>Alopecosa pulverulenta</i>	1ž
+ <i>Leptyphantès mengei</i>	4m+2ž	<i>Trochosa terricola</i>	1m
+ <i>Leptyphantès mansuetus</i>	3m+1ž	<i>Evophrys frontalis</i>	1ž
+ <i>Centromerita bicolor</i>	3m		
<i>Theridium impressum</i> L. Koch, 1881	1m	VII	0,2

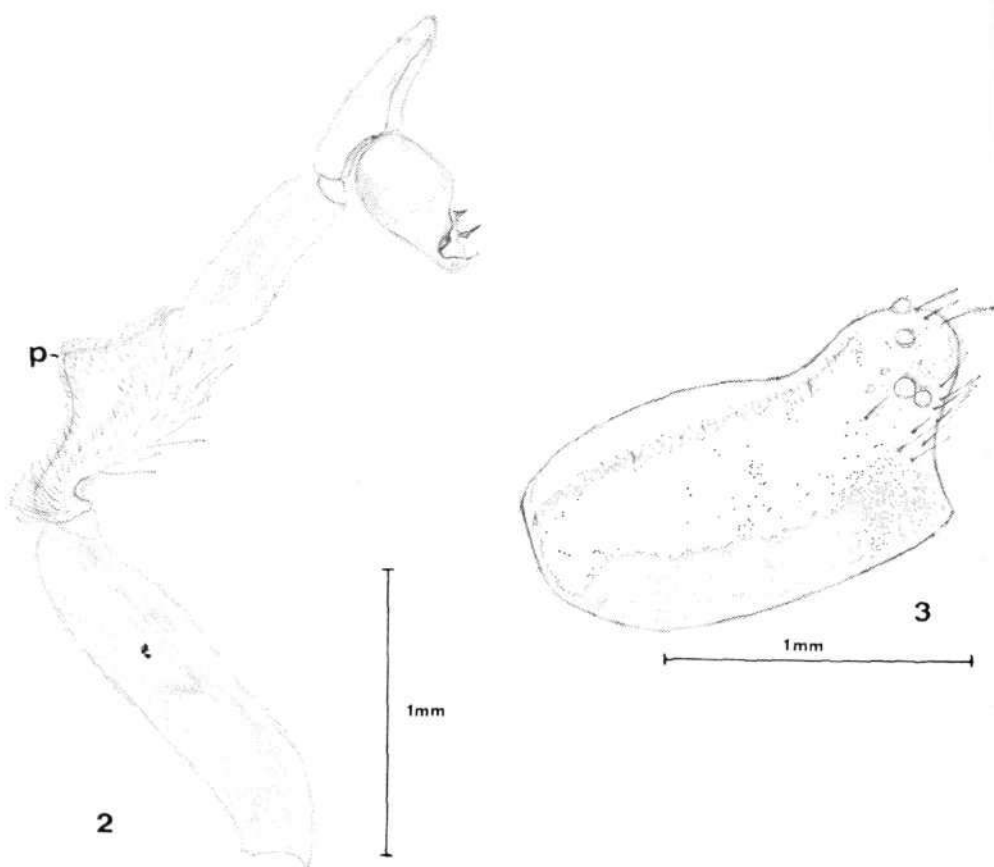
Sl. 1. Situacija raziskovalnega območja na sllemenu nad Soriško planino (1550 m)

Ob pregledu vrst vidimo, da to zimsko združbo sestavljajo v prvi vrsti tako imenovane zimске vrste (označene s +), to so pajki, ki se razmnožujejo v zimskem času (XI—III); tedaj torej svatujejo, kar nam pričajo številni ujeti samci, ki so padli v pasti pri iskanju samic. (O svatovanju pajkov pozimi smo že govorili v devetem letniku Loških razgledov). Z dvema ++ pa so označene vrste, ki se v tem subalpinskem pasu razmnožujejo jeseni in jih je zatekla prezgodnja zima. Nekaterim posamičnim primerkom še iz drugih vrst pa so omogočili gibanje še zadnji lepi oktobrski in prvi letošnji že kopni aprilski dnevi. Tako nam je vpogled v to zimsko pajčjo združbo razumljivejši.

Sedaj si pa oglejmo našo celoletno pajčjo združbo. Kot smo že poudarili: take združbe s tolikim številom primerkov in s tolikimi vrstami v našem

pogorju še nismo srečali. Kot v vseh združbah, ki smo jih doslej srečevali v naših gozdovih in izven njih, so tudi v naši združbi na slemenu nad Soriško planino pajki značilno številčno (hierarhično) razvrščeni: na prvih petih mestih so vodilni ali dominantni, ki zavzemajo kar 384 ali 65,2 % vseh ujetih pajkov; med naslednjimi 44 vrstami pa je največ takih, ki so zastopane le z nekaj, dvema ali z enim samim primerkom.

Oglejmo si najprej vodilne vrste. S prvimi tremi: z velikim sivim volkcem (*Alopecosa pulverulenta*), gozdnim stražarjem (*Pardosa saltuaria*) in dvoprogaštim volkcem (*Trochosa terricola*) smo se že lani srečali na Ratitovcu (Polenec, 1980), celo v istem zaporedju. Prva dva volkca sta oba doma v gorah, na sončnih tratih, dočim se tretji, dvoprogašti volkec praviloma drži v svetlih, suhih gozdovih, vendar zaide tudi iz njih na proste pašniške površine. Celó v gorah se je »povzpél« do 1800 m (Dahl, 1937). Gosta travnata ruša na vrhu slemena mora vsekakor ustrezati njegovim življenjskim pogojem. Ta vrsta se, kot vemo

Sl. 2. Leva druga pipalka sivega šesterookca (*Harpactea grisea*) z značilno pogačico, patelo (p).
— Sl. 3. Glavoprse rumenkastega baldahinarja (*Bolyphantes luteolus*)

že iz crngrobskih gozdov (Polenec, 1959), dvakrat letno razmnožuje, največ jih svatuje pomladi, manj jeseni. Take podatke imamo iz nižin. Vprašanje je torej, ali se ponaša tako tudi v pogojih gorskega podnebja, kjer ima ta volkec pri tako dolgi zimi za življenje in tudi za svatovanje na voljo le pol leta? Kot je razvidno iz pregleda, je bila večina samcev ujeta spomladi maja (31) in junija (10), toda tudi jeseni, res šele v oktobru, se je ujel en samec in sedem samice. Torej kljub hudim razmeram dvoprogasti volkec tudi v subalpskem pasu dvakrat svatuje, čeprav je od jesenske razmnoževalne dobe ostala le še sled. Naslednji, še vodilni, je le dobre 3 milimetre velik rumenkasti baldahinar (*Bolyphantes luteolus*). Pravi gorski prebivalec, ki smo ga srečali že na Blegošu in tudi drugod, npr. na Krvavcu, toda še nikjer v takem številu. Majhne vodoravne pajčevinice sprema pri tleh nad jamicami in vdolbinicami. Od svojega bolj razširjenega sorodnika stožčastoglavega baldahinarja (*Bolyphantes alticeps*) se loči po nižji, bolj zaokroženi glavi (sl. 3).

Med petimi vodilnimi vrstami je tudi okoli 7 mm velik sivi šesterookec (*Harpactea grisea*), ki smo ga lansko leto prav nad Soriško planino prvič ugotovili ne le na slovenskem, temveč celo na jugoslovanskem ozemlju. Pri nas, v naših gozdovih je splošno razširjen za kak milimeter manjši mični šesterookec (*Harpactea lepida*). Toda že ob malo večji povečavi lahko že na prvi pogled ločimo ti dve sorodni vrsti — zlasti samce: sivi ima na enem izmed členkov drugih pipalk, na pogačici (*patella*) značilno vzboklino (sl. 2). Ko smo pa potem preverjali ustrezno literaturo o njegovi dosednji razširjenosti (Allicata, 1966; Thaler, 1976), se je izkazalo, da je sivi šesterookec doma v Južnih Alpih od Južne Tirolske, preko Dolomitov vse do skrajnih zapadnih predelov Julijskih Alp; med podatki pa je iz leta 1915 naveden tudi kraj Kamno na Tolminskem (cit.: Alto Isonzo), torej že na našem ozemlju. Ker so bile v letu 1961 nekaj mesecev nastavljene pasti tudi v Posočju, na pobočjih Pelca (2109 m), in tudi kasneje sem še večkrat zašel v ta prelepi gorski svet v Posočju, sem ponovno pregledal še neobjavljeno tovrstno gradivo. In res, v gradivu iz pasti 1. 9. 1961 sta bili dve samici; 7. 10. 1967 pa je bil v istem bukovem gozdu ujet »neznan« samec s »svojsko pogačico« (tako je zapisano v beležki), torej sivi šesterookec. — Z novim nahajališčem nad Soriško planino pa se je razprostranjenost tega šesteroocka pomaknila še bolj na vzhod, preko Bohinjskih gora vse do Loškega hribovja. Seveda se zastavlja vprašanje, ali res živi tudi v Bohinjskih gorah, od Lepega Špičja pa do Črne prsti in ali ni mogoče »šel« še dalje proti vzhodu na Ratitovec? Upajmo, da nam bo v naslednjih letih mogoče vsaj delno odgovoriti na zastavljena vprašanja.

Naslednji pajek, ki smo ga tudi prvič našli na loškem ozemlju, je droben, komaj dva milimetra velik *Erigonella subelevata*. Njegovo nahajališče na sleмену nad Soriško planino je drugo v jugoslovanskem merilu. Prvič smo ga našli 29. 7. 1970 v Karavankah na Zelenici (1535 m). Pozornost je zbudila višina 1550 m, pravzaprav »nižina«, saj je bil doslej najden takorekoč izključno v visokogorskem svetu (alpskem in celo v subnivalnem pasu) od 2000 do 2780 m (Thaler, 1971); najnižje nahajališče je bilo dosedaj 1970 m na Južnem Tirolskem v Zillertalskih Alpah. — Skupaj z omenjenim pajkcem pa je bil ujet še za kako desetinko milimetra manjši temačni pajkec (*Cnephalocotes obscurus*), ki je bil doslej znan samo iz Srbije. Po podatkih (Wihle, 1960) živi ta predstavnik majhnih pajkcev mikrofantidov najraje na sončnih in vlažnih barjanskih področjih. Iz takih in tako visokih življenjskih prostorov doslej še ni bil znan.

Sl. 4. Zapredkar (*Scotina paillardii*). — Sl. 5. Sprednja (I) leva noga zapredkarja (*Scotina paillardii*). — Sl. 6. Planinski ščipalec, škorpion (*Euscorpium germanus*; nar. vel. 3 cm)
 1. m = samci (Männchen) — 2. ž = samice (Weibchen) — 3. Krepko tiskan mesec pomeni, da se je tedaj ujelo največ samcev, kar je za ugotavljanje razmnoževalnih dob zelo važno.

Tudi predstavnik zapredkarjev (*Clubionidae*) paillardov zapredkar (*Scotina paillardii*), doslej znan le iz Hrvaškega Primorja, je tudi prvič ujet na loškem ozemlju, poznamo ga le še s pašniških površin nad Koritnicami pri Knežaku. S svojimi komaj 2,5 mm sodi med najmanjše zapredkarje: rjavkasto temno obrobljeno glavoprsje in črnorjav zadek s svetlimi progami na koncu (sl. 4) ter s svojsko obarvanimi in s trni opremljenimi členki 1. in 2. para nog (sl. 5), so njegove značilnosti (Reimoser, 1937).

Na pašniških površinah na slemenu nad Soriško planino pa smo poleg že omenjenega dvoprogastega volkca (*Trochosa terricola*) našli še druge vrste, ki smo jih doslej poznali le iz gozdov. Taka sta na primer lijakarja *Cybaeus minor* in *Cybaeus tetricus* ali kodrač *Amaurobius obustus*: ustreza jim torej tudi bolj svetlo in tudi bolj suho okolje, kakor jim ga nudijo gozdovi. Med takimi sicer v gozdovih živečimi vrstami najdemo tudi izven jam živečega jamskega trnastega pajka (*Troglohyphantes trispinosus*), znanca s Pasje ravni, Porezna in bližnjega Dravha. Na slemenu najbrž ne živi v opuščenih rovih drobnih gladalcev miši, voluharjev, temveč globlje pod skalami, v špranjah in votlinicah pod njimi.

Pod skalami, manjšimi ali večjimi, ki jih na slemenu ne manjka, pa žive tudi ščipalci, škorpijoni, starinski sorodniki pajkov. Kar osem jih je v poletnih mesecih zašlo v pasti. V Sloveniji so znane tri vrste teh svojskih osme-ronožcev, med njimi je najmanjši 2,5–3 cm velik gozdni ali gorski ščipalec

(*Euscorpius germanus*, C. L. Koch) in ta živi tudi na slemenu nad Soriško planino v višini 1550 m (sl. 6). Najdemo ga v gozdovih, rad ima vlago, še raje pa se povzpne nad gozdno mejo celo do 2000 m. Znan je iz Triglavskega pogorja, Kamniških planin, Pohorja in še od drugod (Hadži, 1930; Čurčić, 1971), iz Loškega pogorja in njegovih vrhov in slemen nad Sorico pa doslej še ni bil znan.

Literatura

Alicata, P. (1966): Le Harpactea (Araneae, Dysderidae) della fauna italiana e considerazioni sulla loro origine. *Atti della Academia di Scienze Naturali in Catania* 18, 190—221. Catania. — Dahl, F. (1927): Lycosidae s. lat. Wolfspinnen. *Tierwelt Deutschlands* 5, Jena. — Miller, Fr. (1971): Pavouci-Araneida. *Klíč zvěřeny ČSSR* IV. Praha. — Čurčić, P. M. (1971): The new finding places of scorpions in Yugoslavia. *Vest. Čs. spol. zool.* 35, 92—102. Praha. — Hadži, J. (1930): Geografski razmeštaj skorpija u Jugoslaviji. *Zbornik radova III kongr. slov. geograf. etnogr. Jugoslaviji* 1930 (1931), 126—129. Beograd. — Polenec, A. (1959): Pajki iz okolice Crngroba. *Loški razgledi* 8, 76—82. Skofja Loka. — Polenec, A. (1962): Svatovanje pajkov pozimi. *Loški razgledi* 9, 66—70. Skofja Loka. — Polenec, A. (1962): Arahnidska favna in asociacije pozimi. *Biol. vest.* 9, 71—83. Ljubljana. — Polenec, A. (1971): Ein Beitrag zur Ökologie der hochalpinen Spinnen Sloweniens. *Arach. Congr. Internat.* 5, 207—212. Brno. — Polenec, A. (1980): Pajki s hribovja nad Sorico. *Loški razgledi* 27, 199—207. Škofja Loka. — Reimoser, E. (1937): Clubionidae oder Rohrenspinnen. *Tierwelt Deutschlands* 33. Jena. — Thaler, K. (1966): Zur Arachnidenfauna der mittleren Ostalpen. *Senck. biol.* 47, 77—89. Frankfurt/Main. — Thaler, K. (1971): Über drei wenig bekannte hochalpine Zwergspinnen. *Mitt. Schweiz. Entom. Ges.* 44, 309—322. Lausanne. — Thaler, K. (1976): Endemiten und arktalpine Arten in der Spinnenfauna der Ostalpen (Arachnida: Araneae). *Ent. Germ.* 3, 135—141. Stuttgart. — Tretzel, E. (1953): Reife- und Fortpflanzungszeit bei Spinnen. *Z. Morph. u. Ökol. Tiere.* 42, 634—691. — Tretzel, E. (1954): Intragenerische Isolation und Interspezifische Konkurrenz bei Spinnen. *Z. Morph. u. Ökol. Tiere.* 44, 43—162. — Wiehle, H. (1960): XI Micryphantidae — Zwergspinnen. *Tierwelt Deutschlands* 47. Jena.

Zusammenfassung

DIE SPINNEN AM BERGRÜCKEN ÜBER DER SORICAALM

Im vorjährigen Beitrag über die Spinnen des Berggebietes über Sorica (Loški razgledi 27) haben wir nur vorübergehend auch die Spinnen erwähnt, welche auf den Weidegründen über der Soricaalm in der Höhe von 1550 m leben. Weil wir aus solchen subalpinen, 1500 bis 2000 m hohen Lebensräumen nur wenige, besonders auch keine ganzjährigen Daten haben, haben wir auf dem Bergrücken eine etwa 200 m² große Grasfläche ausgesucht, auf der wir den beiden schon wirkenden Fallen (Gläser mit Formalin) noch weitere acht zugesellten. So waren hier vom 12. August 1980 bis zum 14. August 1981 zehn Fallen tätig.

Um alle Vorteile der Methode mit den Barberfallen ausnützen zu können, sind sie mindestens einmal monatlich zu überprüfen.

Im Jahre 1980 wurden die Fallen nur zweimal kontrolliert: am 12. 9. und am 22. 10., worauf es am 2. November schneite; wegen des Schnees kam ich im Jahre 1981 zu den Fallen zum ersten Mal erst am 13. 4., danach jedoch noch am 21. 5., 20. 6., 17. 7. und 14. 8. 1981.

Es wurden 594 Spinnen gefangen, darunter 49 Arten, die im Text angeführt sind. Die erwähnte Assoziation ist die bisher sowohl qualitäts- als auch quantitativmäßig reichste, seitdem derartige Untersuchungen im Gebiet von Škofja Loka durchgeführt werden (seit 1959). Wir müssen auch die härteren Bedingungen des hier schon herrschenden Gebirgsklimas berücksichtigen. Trotz des strengen und langen Winters

wurden zwischen dem 22. 10. 1980 und dem 13. 4. 1981 nicht weniger als 117 Exemplare aus 17 Arten gefangen. Dieser Winteraspekt ist auf Seite 278 ersichtlich.

Aus der Übersicht ist zu entnehmen, daß sich diese Assoziation in erster Linie aus sogenannten Winterarten zusammensetzt (mit + bezeichnet), das sind Spinnen, welche sich während der Winterzeit vermehren (Tretzel, 1954), oder zu dieser Zeit ihre Kopulationszeit haben, es sind dies diplochrone Arten (*Harpactea lepida*, *Lepthyphantes mengei*). Über die winterliche Vermehrung der Spinnen haben wir schon früher berichtet (Polenec, 1962). Mit ++ sind aber jene Arten bezeichnet, welche sich in dieser subalpinen Zone während des Herbstes vermehren und welche dann vom zu früh eingebrochenen Winter überrascht werden. Einigen einzelnen Exemplaren auch aus anderen Arten ermöglichten noch die letzten schönen Oktobertage und die heurigen schon schneefreien Apriltage Bewegung.

Den ersten dreien: der *Alopecosa pulverulenta*, der *Pardosa saltuaria* und der *Trochosa terricola* sind wir schon voriges Jahr auf dem Ratitovec begegnet (Polenec, 1980), sogar in derselben Reihenfolge. Interessant ist die Wolfspinne *Trochosa terricola*. Obwohl sie normaler Weise in lichten, trockenen Wäldern lebt (Dahl, 1937), nimmt sie auf den Weidegründen in der Höhe von 1550 m eine dominante Stelle ein und behauptet sich, wie auch aus dem Verzeichnis hervorgeht, auch in der subalpinen Zone als diplochrone Art mit Hauptkopulationszeit im Frühling und Nebenkopulationszeit im Herbst (im Oktober 1 Männchen und 7 Weibchen). *Bolyphantes luteolus* (Abb. 3) und auch sein Verwandter sind echte subalpine Bewohner, doch ist *B. luteolus* bisher nirgends als dominante Art aufgetreten.

Unter den fünf dominanten Arten tritt sogar zum ersten Mal im ganzen jugoslawischen Gebiet auch die schon im vorigen Jahre erwähnte *Harpactea grisea* (Abb. 2) auf. Bei Durchsicht der einschlägigen Literatur (Alicata, 1966; Thaler, 1976) hat sich erwiesen, daß diese Art in den Südlichen Kalkalpen von Südtirol bis zu den westlichen Regionen der Julischen Alpen beheimatet ist. Aus noch nicht veröffentlichtem Material aus der Trenta wurden zwei Weibchen (1. 9. 1961, Barberfallen) und am 7. 10. 1967 ein Männchen (mit der Hand) festgestellt. Mit dem Fundort über der Soricaalm hat sich nun die Verbreitung der *Harpactea grisea* weiter nach Osten verschoben.

Erstmals im Gebiet von Škofja Loka wurde die Zwergspinne *Erigonella subelevata* festgestellt, erstmals in jugoslawischem Maßstab auf der Alm Zelenica (1535 m) in den Karawanken am 29. 7. 1970. Bis jetzt wurde diese Spinne nur in der hochalpinen Zone zwischen 2000 und 2700 m konstatiert (Thaler, 1971). Mit ihr zusammen wurde die Zwergspinne *Cnephalocotes obscurus* gefangen, welche bisher nur aus Serbien bekannt war. Erstmals im Gebiet von Škofja Loka wurde auch eine Sackspinne festgestellt (*Scotina paillardii*, Abb. 4, 5). Sie wurde auch schon am 28. 3. 1978 auf Karstweideflächen oberhalb der Koritnice (westlicher Fuß des Snežnik, 1794 m) erbeutet.

Außer der schon erwähnten Wolfspinne *Trochosa terricola* fanden wir in offenem Gelände noch andere, sonst aus Wäldern bekannte Arten, z. B.: *Cybaeus minor*, *Cybaeus tetricus*, *Amaurobius obustus*; hierher gehört auch der mikrokovernikol lebende *Troglohyphantes trispinosus*, der uns schon von der Pasja ravan, dem Porezen, der Crna prst und auch vom näher gelegenen Dravh bekannt ist (Polenec, 1960).

Auf dem Bergrücken über der Soricaalm wurde auch der Skorpion *Euscorpius germanus* C. L. Koch gefangen, der vor allem aus unserer Bergwelt bekannt ist, so aus dem Triglavgebirge, den Kamniker Alpen und dem Pohorje.